

§ 261

Dnr KS 2021/01537-3.10.4

Beslut - Svar på motion från (SD) om att verka för att Västerås flygplats blir beredskapsflygplats

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen bifalls.

Särskilt yttrande

Erik Johansson (SD) anmäler ett särskilt yttrande:

”Omvärldsläget är ovisst och att stärka sin egen beredskap är av vikt för att säkra befolkningen. Beslut om vilka flygplatser som utses till beredskapsflygplatser ligger inte hos kommunfullmäktige. Däremot kan kommunen på olika sätt framföra de fördelar som Västerås flygplats faktiskt har i händelse av krig eller kris. Det är glädjande att en majoritet i kommunstyrelsen nu bifaller Sverigedemokraternas motion.”

Reservation

Hawar Asaiesh (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Erik Johansson (SD) och Ann-Christine From Utterstedt (SD) har i en motion med rubriken Motion från (SD) om att verka för att Västerås flygplats blir beredskapsflygplats föreslagit att kommunen ska informera regeringen samt berörda myndigheter om att beslutet att avveckla Nya Västerås flygplats AB har dragits tillbaka samt att det finns goda förutsättningar att verka som beredskapsflygplats.

Kommunfullmäktige har den 2 september 2021, § 345 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Stadsledningskontoret föreslår att motionen bifalls mot bakgrund av att uppgifterna om flygplatsen måste kommuniceras för att öka möjligheterna till att flygplatsen ska klassas som beredskapsflygplats.

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen bifalls.

Yrkanden

Vicki Skure Eriksson (C) och Anna Hård af Segerstad yrkar bifall till motionen.

Hawar Asaiesh (V) yrkar avslag till motionen.

Proposition

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut, avslag till motionen från Hawar Asaiesh (V) och bifall till motionen i enlighet med stadsledningskontorets förslag från Vicki Skure Eriksson (C) och Anna Hård af Segerstad (M).

Ordföranden föreslår en propositionsordning där de två förslagen ställs mot varandra. Kommunstyrelsen godkänner föreslagen propositionsordning varvid den genomförs. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla motionen i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Kommunstyrelsen
Mikael Lagergren
Epost: mikael.lagergren@vasteras.se

Kopia till
-

Kommunstyrelsen

Svar på Motion från (SD) om att verka för att Västerås flygplats blir beredskapsflygplats

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Motionen bifalls.

Ärendebeskrivning

Erik Johansson (SD) och Ann-Christine From Utterstedt (SD) har i en motion med rubriken Motion från (SD) om att verka för att Västerås flygplats blir beredskapsflygplats föreslagit att kommunen ska informera regeringen samt berörda myndigheter om att beslutet att avveckla Nya Västerås flygplats AB har dragits tillbaka samt att det finns goda förutsättningar att verka som beredskapsflygplats.

Kommunfullmäktige har den 2 september 2021, § 345 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Stadsledningskontoret föreslår att motionen bifalls mot bakgrund av att uppgifterna om flygplatsen måste kommuniceras för att öka möjligheterna till att flygplatsen ska klassas som beredskapsflygplats.

Beslutsmotivering

Trafikverket har utrett behovet av beredskapsflygplatser och i det arbetet kommit fram till att Västerås flygplats inte ryms i den gruppen. Det finns ett antal sakfel eller missbedömningar i utredningen och för att säkerställa att inte beslut om flygplatsens nedläggning färgat bedömningen vill vi tydliggöra att Kommunfullmäktige beslutade upphäva det tidigare beslutet om nedläggning den 14 december 2021. Samt att Region Västmanland går in som delägare vilket torde påvisa att värdet på flygplatsen är både för Västerås och hela Västmanland.

Infrastrukturdepartementet har den 27 december 2021 skickat ut en remiss av Trafikverkets delrapport Beredskapsflygplatser för att säkra samhällsviktiga flygtransporter och Trafikverkets slutrapport Beredskapsflygplatser för att säkra samhällsviktiga flygtransporter (I2021/02082). Västerås stad är inte inbjudna som remissinstans utan väljer att skriva ett yttrande till de två aktörer i länet som kan lämna svar på remissen vilka är Länsstyrelsen i Västmanlands län och Region Västmanland. Genom detta kommer vår uppfattning att arbetas in via dessa aktörer. Bedömningen är att detta ger en

större effekt än att bara skicka in ett yttrande som inte kommer att föras in i processen på rätt sätt. Yttrandet bifogas.

Juridisk bedömning

Kommunstyrelsen är behörig att fatta beslut i enlighet med kommunstyrelsens reglemente och kommunallagen.

Ekonomisk bedömning

I det fall Nya Västerås flygplats AB klassas som beredskapsflygplats kan statligt stöd utgå som kan delfinansiera verksamheten.

Hållbar utveckling

Frågan om beredskapsflygplats eller ej bedöms inte påverka hållbarhetsfrågan då verksamheten är den samma.

Helene Öhrling
Stadsdirektör

Mikael Lagergren
Säkerhetsdirektör

Motion till Västerås kommunfullmäktige.

Verka för att Västerås flygplats blir beredskapsflygplats

För att säkra att samhällsviktiga flygtransporter kan göras över hela Sverige under alla tider på dygnet även när flygplatserna normalt inte har öppet, har regeringen gett Trafikverket i uppdrag att se över beredskapsflygplatserna i två omgångar.

Trafikverket föreslår att de tio ordinarie flygplatserna utökas till 22 stycken.

De ordinarie flygplatserna är Gällivare, Luleå, Umeå, Åre-Östersund, Sundsvall-Timrå, Stockholm Arlanda, Göteborg Landvetter, Visby, Ronneby och Malmö.

I Trafikverkets rapport från 2020 föreslogs även Jönköping, Karlstad, Kiruna, Linköping-Malmen, Lycksele, Mora, Skavsta, Uppsala-Ärna och Örebro.

I rapporten från i år kompletteras listan även med: Trollhättan-Vänersborg, Växjö och Kristianstad.

En vägledande princip vid urvalet är att flygplatserna i möjligaste mån ska vara placerade i närheten av större akutsjukhus. De ska vara utspridda över hela landet och i ett nätverk kunna vara back-up för varandra vid oväntade händelser som situationer där exempelvis navigeringsutrustning inte fungerar.

Möjligheter till tankning, och helikopterflygningar vid svåra väderförhållanden är andra aspekter som har beaktats. Det har också varit viktigt att flygplatserna har tillräckligt med bankapacitet och faciliteter som hangarer med mera för att hantera olika former av kriser. Sverigedemokraterna i Västerås anser att kommunen ska verka för att även Västerås flygplats skall bli en beredskapsflygplats eftersom den bör uppfylla flera av de kriterier som anges av Trafikverket.

Med anledning av detta yrkar Sverigedemokraterna:

-Att kommunen ska informera regeringen samt berörda myndigheter om att beslutet att avveckla Nya Västerås flygplats AB har dragits tillbaka samt att det finns goda förutsättningar för flygplatsen att verka som beredskapsflygplats.

Erik Johansson SD

Ann-Christine From Utterstedt (SD)

Erik Johansson (SD)

Kommunstyrelsen
Mikael Lagergren
Epost: mikael.lagergren@vasteras.se

Länsstyrelsen i Västmanlands län
Region Västmanland

Yttrande gällande Regeringens remiss av Trafikverkets delrapport Beredskapsflygplatser för att säkra samhällsviktiga flygtransporter och Trafikverkets slutrapport Beredskapsflygplatser för att säkra samhällsviktiga flygtransporter (I2021/02082)

Sammanfattning

Västerås Stad vill lämna synpunkter på Trafikverkets delrapport om Beredskapsflygplatser. Västerås stad är inte formell remissinstans och lämnar därför sina synpunkter till Region Västmanland och Länsstyrelsen i Västmanlands län så att Västerås stads synpunkter genom detta kan beaktas i remissvaren.

Bakgrund

Det har under en mycket lång tid varit en osäkerhet kring Västerås flygplats vara eller inte vara och i mars 2020 aviserade tre av de fyra majoritetspartierna att de ville lägga ner flygplatsen. Beslutet skapade protester från västeråsare, företagare och dem som bedriver verksamhet i och omkring flygplatsområdet.

Det ledde till en folkomröstning som genomfördes i mars 2021 och efter det beslutades mot bakgrund av resultatet att inte lägga ner flygplatsen. Kommunfullmäktige beslutade upphäva det tidigare beslutet om nedläggning den 14 december 2021.

Västerås flygplats kommer från och med den 1 april att samägas av Västerås stad och Region Västmanland. Beslut är fattat i Regionstyrelsen den 1 februari 2022 för vidare beslut i Regionfullmäktige den 15 februari. För Västerås stad kommer ärendet till Kommunstyrelsen den 23 februari och till Kommunfullmäktige den 10 mars.

Detta innebär att flygplatsen inte längre är i en avvecklingsfas utan en utvecklingsfas. Flygplatsen bidrar långsiktigt till Västerås stads vision 2026 respektive Regionens regionala utvecklingsstrategi.

Västerås stads synpunkter på rapporten

Trafikverket har framförallt baserat förslaget på att beredskapsflygplatserna ska vara lokaliserade nära ett universitets-, läns- eller länsdelssjukhus med akutmottagning och helikopterplatta. Västerås finns trots detta inte med i tabellen och på kartan i delrapporten (TRV 2021/77081) som beskriver sjukhus med helikopterflygplats. Västmanlands sjukhus i Västerås är länets största sjukhus och länsjukhus i Västmanlands län. Sjukhuset har akutmottagning och helikopterplatta. När ambulanshelikoptrarna inte kan använda helikopterplattan vid sjukhuset nyttjas istället flygplatsen på Hässlö. Detta gäller såväl helikopter- som flygplanstransporter. Avståndet mellan flygplats och sjukhus är ca 5 km.

Trafikverket lyfter fram olika aspekter kopplat till tankmöjligheter samt möjlighet att vara back-up för andra flygplatser. På Västerås flygplats finns goda möjligheter till tankning av flera olika typer av flygbränsle. Den geografiska placeringen är dessutom till stor fördel då det kan behövas en reservflygplats till Arlanda. I Transportstyrelsens förslag på reservflygplatser lämnas en stor lucka mellan Arlanda och Mora flygplats. Denna lucka skulle kunna täckas av Västerås flygplats.

Flygplatsernas infrastruktur beskrivs även i Trafikverkets rapport. Banans längd, bredd och bärighet, förekomst av uppställningsplatser, hangarer och terminal lyfts som viktiga aspekter. Västerås flygplats har en av de längsta rullbanorna i landet. Infrastrukturen i övrigt är mycket god och flygplatsen har större kapacitet än vad som nyttjas idag. Flygplatsen är en tidigare flygflottilj och har bärighet därefter. Försvarsmakten nyttjar Västerås flygplats regelbundet för sina tunga flygtransporter.

Flygplatsområdet ägs av Strategiska flygfastigheter AB vilket är ett av Västerås stad helägt bolag. Bolaget underhåller och utvecklar fastigheterna vilket ger mycket goda möjligheter att flygplatsen kan fortsätta vara ett logistiknav vid händelser som skogsbränder, pandemier och andra händelser kopplat till krisberedskap och totalförsvaret.

För att ändra eller riva byggnader inne på flygplatsen krävs idag tillstånd från Länsstyrelsen i Västmanlands län. Länsstyrelsen fattade den 11 oktober 2021 beslut om anmälningsplikt eftersom byggnaderna har ett kulturhistoriskt värde. Detta kan ses som ett skydd för byggnadernas fortlevnad.

Västerås flygplats spelade en avgörande roll under skogsbranden i Västmanland 2014. Då nyttjades flygplatsen för de italienska och franska brandsläckningsplaner som via ERCC kom till Sverige för att bistå i brandsläckningsarbetet. Närheten till sjöar och vattendrag bidrog till släckningsarbetet.

Under pandemin har Västerås flygplats fungerat som ett logistiknav i Västmanland. Skyddsmateriel för hela länet hanterades på flygplatsen och en omfattande tillverkning av skyddsmateriel startades upp. Västerås flygplats har under pandemin fungerat som beredskapsflygplats, trots att den inte

ingått bland de flygplatser som klassats som tillfälliga beredskapsflygplatser. Närheten till Stockholm samt de logistiska möjligheterna på flygplatsen gör Hässlö till ett område med stort värde för hela länet. Att stora lagerytor och uppställningsplatser dessutom finns inom skyddsobjektområdet ökar värdet av området ytterligare. Tillgången på stora uppställningsytor i betong nyttjades under Försvarmaktsövningen Aurora 17.

Vidare finns 22 Hemvärnsbataljonens fasta stab på området tillsammans med flera frivilliga försvarsorganisationer som Frivilliga radioorganisationen FRO, Svenska lottakåren SLK, Frivilliga Motorcykelkåren FMCK, Försvarsutbildarna och Bilkåren.

Skyddsobjektet ger ett mycket värdefullt skydd för varor och materiel som under pandemin blev helt livsavgörande för många västmanlänningar. Nya Västerås Flygplats AB tog dessutom ansvar för de gymnasieungdomar som inte kunde sommarjobba inom vården under pandemin. Ungdomarna bidrog genom att tillverka skyddsutrustning till vård och omsorg samt att de hjälpte till med inköp och leverans av matvaror till kommunens medborgare som ingick i riskgrupp.

Förslaget med ytterligare flygplatser från 2020 tar upp Uppsala-Ärna som beredskapsflygplats. Under hösten 2021 har Försvarmakten återtagit omfattande verksamhet på Ärna. Flygflottiljen F16 är återetablerad. Har Trafikverket beaktat de fortsatta möjligheterna att nyttja Ärna som beredskapsflygplats då civil luftfart inte sker från Uppsala till vardags? I Stockholms närhet finns, utöver Ärna, bara Västerås flygplats som alternativ. I de typfall som FOI tagit fram som planeringsunderlag för totalförsvarsplanering, ingår stora risker att huvudstaden blir kraftigt påverkat i samband med olika typer av angrepp. Att inte ha en civil reservflygplats i närheten av Stockholm tycks oklokt.

Västerås stad föredrar förslaget med utökning till 27 beredskapsflygplatser, där Västerås flygplats är en av dessa. Befintlig infrastruktur och flygplatsens geografiska läge borde vara tungt vägande argument.

Västerås stad

Pia Svennerholm Moberg
Administrativ chef/verksamhetschef
Administration, juridik och
säkerhet

Mikael Lagergren
Säkerhetsdirektör

Beslut om att fastställa yttrandet har fattats med stöd av kommunstyrelsens delegationsordning punkt A4.